

Nr 93.

Av herr **Molin** i Dombäcksmark, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändrad lagstiftning i fråga om makes giftorätt till fast egendom.*

Nu gällande lagar angående äkta makars inbördes förhållanden till egendom och förmögenhet lämna från moralisk synpunkt mycket övrigt att önska och synas ingalunda motsvara den humanitet i uppfattningen om kvinnans rättsliga och sociala ställning, som numera, glädjande nog, gör sig gällande. Tvärtom torde det kunna påstås, att dessa lagar äro en för vårt kultursamhälle genant kvarleva från den barbariska tid, då kvinnan ansågs såsom någon slags lägre varelse eller inventarium bland mannens övriga tillhörigheter. Tydligast framträder denna kvarleva i det enligt nutidsuppfattning rättsvidriga, att hustrun ej i och med giftermålet erhåller giftorätt i fastigheter, som mannen före äktenskapet förvärvat. Hårdast drabbas givetvis den jordbrukande befolkningens kvinnor av denna av männen själva stiftade lag, och tusentals exempel finnas på vilken sorg och vilket elände, som drabbat änkor och värnlösa just därigenom att de — om mannen dött utan föregående testamentariska dispositioner — stått utanför all rätt till hemmet, där dock hustrurna kanske nedlagt ett livslångt arbete för det — såsom naturligt vore — gemensamma. I barnlösa äktenskap har till exempel vid mannens död hans närmare eller fjärmare släktingar kommit och tagit det »gemensamma» hemmet i besittning och hustrun har kommit på bar backe. I äktenskap, där det åter funnits bröst- arvingar, ha dessa senare tagit hemmet i besittning och hustrun, änkan, har fått stå och se på, i lyckligaste fall endast fått bo kvar på barnens eller förmyndares blotta nåd och barmhärtighet. Att fast egendom skall hava någon slags större helgd än annan egendom eller förmögenhet inom äktenskapet är för nutidsmänniskan obegripligt. Samma är givetvis förhållandet, när det gäller egendom, som genom arv tillfaller endera maken.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 4 saml. 39 häft. (Nr 93—95).

Intet förnuftigt skäl talar för att sådan egendom skall betraktas såsom enskild. Då därtill kommer, att det står kontrahenterna fritt att ordna det inbördes ekonomiska förhållandet enligt gottfinnande genom äktenskapsförord, torde rimligtvis någon anledning till tal om obehörigt tvång genom den lagstiftning, jag härmed påkallar, förefinnas.

Vad här ovan sagts om kvinnan, gäller i tillämpliga delar även mannen.

Ehuru jag visserligen har mig bekant, att giftermålsbalken är under omarbetning, är jag dock övertygad om, att de principer, som här ovan framhållits, ingalunda torde komma till sin rätt genom sagda omarbetning, vadan jag icke tvekar, att oberoende av den pågående utredningen framlägga frågan till Riksdagens omprövning.

På grund härav yrkas,

att Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till sådana ändringar i allmänna civillagen, att giftorätten utsträcker att gälla jämväl fast egendom, som före äktenskapet förvärvats eller som under äktenskapet genom arv tillfaller endera maken.

Stockholm den 22 januari 1913.

Emil Molin

i Dombäcksmark.

I motionens syfte instämma:

J. R. Sundström.

D. Viklund.

A. J. Wedin.

Ernst Hage.

Per Norin.

P. E. Hedström.

Jonas Jonsson.
